

Foto: Sindre Riise

Kirkehilsen

Nr 3 - 2018, 68 årgang

Utgiver

Tolga Kirkelige Fellesråd
2540 Tolga

Kirkehilsen, redaksjonen

Hodalen: Tove Mette Tveråen
Holøydalen: Liv J. Jordmoen
Tolga: Sissel Erlien
Vingelen: Torill S. Urset
Redaktør: Audun Hjertager

Oppsett

Solhellinga Folldal AS
Trykk: Lasertrykk.no

Redaksjonen tar gjerne imot forslag til stoff i Kirkehilsen. Deadline for nr 1/2019 er 11. mars. Stoff sendes: kirkekontoret@tolga.kirken.no

Har du glemt å bidra med kontingent i år?
Kirkehilsen utgis takket være betaling av frivillig årlig "kontingent".
Innenbygds kr 200,- Utenbygds kr 250,-
Kontingenten kan betales til
konto 1885.40.14214

Kirkekontoret

Prestetjenesten i Tolga
Prest: Reidun Woie Kleveland
tlf. 62 49 65 92 / mobil: 915 97 283
prest@tolga.kirken.no

Kommunehuset, 2540 Tolga
Åpent man-tir, tor-fre kl 09.00 - 13.00
Telefon 62 49 65 93 Telefaks 62 49 65 97
kirkekontoret@tolga.kirken.no
www.tolga.kirken.no

Daglig leder:

Audun Hjertager
Telefon: 62 49 65 93 / 922 18 389

Kirketjener Tolga:

Jan Tollan, tlf 913 62 494

Kirketjener Vingelen:

Audun Urset, tlf 977 79 679

Klokker

Vingelen, Tolga, Holøydalen:
Per Arne Tollefshagen, tlf 920 16 689

Kirketjener, Holøydalen:

Gunn Hege Jordmoen, tlf 482 53 788

Kirketjener, Hodalen:

Arve Rye, tlf 911 75 404

Vipps

Tolga menighet har nå fått Vipps-nummer: 530268

Man bruker Vippsnummeret til den menigheten man er i. Menigheten vil selvsagt fortsette med «vanlig» ofring i gudstjenesten, men det er nå mulig å gi en gave også for de som ikke har med konstanter. Vi håper mange vil sette pris på denne muligheten og benytte seg av dette.

Juleandakt 2018

Foto: Halvard Bjørkås

Det var mye mørke som omgav Jesu fødsel. Et folk var okkupert av en fremmed hersker, ei ung mor som ennå ikke var gift, ei lang reise like før fødselen, og natt over stallen der barnet ble født.

Fødselsfortellingen skinner likevel som en dyrebar skatt og er noe som mennesker fester sitt håp og sin tro til.

Julebudskapet vil oss noe! Det vil ha oss til å stole på at nåde og sannhet finnes. Det vil at vi skal lite på at det finnes en Gud, en kraft som aldri gir opp kampen for det gode. Som ikke gir opp troen på kjærlighetens muligheter.

Det barneansiktet som lyste mot Maria og Josef er fremdeles tegn på at Guds lys er kommet nær oss og at mørket ikke kan

overvinne Kristi lys. Hans kjærlige lys holder oss fast i sannhet, trøst og håp.

*Det som ble til i ham, var liv,
og livet var menneskenes lys.*

Forunderlig og vakkert formidles det store og sanne i at lyset skinner i mørket og at mørket ikke har overvunnet det. Det sanne lys som lyser for hvert menneske, er kommet til verden. Full av nåde og sannhet. Og fred.

Dette er en julefred uten virkelighetsflukt. En jul der vi tenner våre lys i trassig tro på det sanne lyset. Lyset som gir oss mot til å kjempe og aldri slutte å stå opp for det som er rett og godt.

En velsignet julehøytid!
Biskop Solveig Fiske

Knut Arild Hareide har satt dagsorden i den politiske debatten den siste tida, med sitt utspill om å støtte venstresida i norsk politikk. Dette slo ned som en bombe på KrFs landsstyremøtet i september, og i ukene som har gått etter talen hans, har diskusjonene vært mange og harde internt i partiet. Et foreløpig punktum for Hareides prosjekt, ble satt på det ekstraordinære landsmøtet fredag 2. november. Den «blå» sida (H, V og FrP), vant knepent over den «rød» (AP og SP), og Hareide proklamerte sin avgang som partileder.

Jeg har med stor interesse fulgt debatten, og etter å ha lest boka Hareide nylig har gitt ut, er jeg overbevist om at vi trenger slike politikere som tør følge sin samvittighet og ta tøffe valg. Overskrifta i denne artikkelen er den samme som tittelen på Hareides bok. I kapittel for kapittel løfter han fram verdiene han mener skal til for å få et varmere samfunn, og han tar et tydelig oppgjør med den populistiske høyresida, og innrømmer at tida der KrF har vært støtteparti for ei regjering der FrP er med, har vært tung og svært utfordrende. Han tar grundig for seg både liberalismen og den USA/Trump-inspirerte kristendommen, og ikke minst FrPs fungerende nestleder Sylvi Listhaug.

Hareide forteller om en trygg og god oppvekst på Bømlø, men han har reflektert mye over hvorfor han tror på Gud, og barndomsvennen Knut Ivar er ateist. Han mener oppveksten ga ham to viktige ting: Trygghet for at han er god nok som han er og at fellesskapet på øya vekket et sterkt engasjement for samfunnet. Slik uttrykker han seg: »Den kristne troen gir meg trygghet og håp, er ankerfeste når det stormer og spenner en himmel over livet.»

22. juli 2011 var Hareide på ferie med kona i Kroatia, og fikk telefon fra statsminister Jens Stoltenberg angående en gave (en båt) han hadde fått fra LO, og som hadde utløst massiv kritikk fra mediene for å ha unnlatt å rapportere det til Stortingets gaveregister, og ville høre hans syn på saken. Like etter fikk han tekstmelding av broren sin om en eksplosjon i Oslo. Og etter meldinger utover natta og neste dag måtte han ta innover seg at dette var en nasjonal katastrofe av dimensjoner. Han rakk å komme tilbake til landet i løpet av neste dag, og kunne delta på minnemarkeringen i Oslo domkirke. Han husker godt talen til Stoltenberg, og går så langt som å si at den er en del av vår nasjonale arv. Hundretusener deltok i «rosetoget» 24. juli, hvor kronprins Håkon holdt en god og klok tale. Midt i krisen var det noe som forente. Et mangfoldig folk sto sammen om viktige verdier, på tvers av ulike livssyn og politiske oppfatninger. I tragedien var det noe som bandt folk sammen, noe alle kunne holde fast i: Skapes det menneskeverd, skapes det fred. Ble det bedre samhold etter 22. juli? Dessverre mener han at etter noen få uker var det tilbake til normalen igjen, og de politiske partiene satte altfor raskt i gang med valgkampen. En av de viktigste jobbene burde være å konfrontere alle som sprer hat og løgner på nett og i sosiale medier. Men krigen i kommentarfeltene bare fortsetter og fortsetter, og bidrar til å svekke tilliten mellom folk. Hatet er bare et tastetrykk unna, konspirasjonsteorier florerer og skillet mellom sant og usant viskes ut. Mange opplever grov trakassering, og hetsen gjør at mange trekker seg unna den offentlige debatten. Det blir ikke mer demokrati, mer åpenhet og mer humanitet av dette. Tilliten, den kanskje viktigste av alle norske verdier, brytes ned og vi får et hardere samfunn.

Hareide er tydelig på at det skal være et skille mellom religion og politikk, og at politikken oppgave er å skape et samfunn til beste for alle, uavhengig av tro og livssyn. Men han mener også at de kristne verdiene har relevans i debatten om sentrale etiske og politiske spørsmål, og at det også i vår moderne tid må legges vekt på det kristne menneskesynet, nestekjærlighetstanken og den kristne forvaltningstanken for å bygge et godt samfunn.

Jon Lilletun blir i boka beskrevet som en god venn, politisk forbilde, mentor og samtalepartner. Lilletun var svært opptatt av å vise hva menneskeverd betydde i praksis og hans solidaritet var grenseløs. Tidligere SV-leder Erik Solheim omtalte Lilletun slik: Han kjempet som en løve for verdens fattige! Hareide er opptatt av å føre arven etter Lilletun videre. Fordi alle mennesker er skapt av Gud og er like verdifulle, har alle lik rett til å erfare verdighet og leve ut sitt potensial! Og han ser det som sin viktigste oppgave som politiker å stå på barrikadene for menneskeverdet, likeverdet og mangfoldet. Han vil ta kampen for et samfunn der alle blir inkludert og legge til rette for at det er plass til alle, uansett egenskaper, tanker, tro og leveste.

Når det gjelder KrFs politiske ståsted, så innrømmer han at det er vanskelig å sette partiet i en bås, og at meningene er delte hvor de hører hjemme. Noen mener det nærmest er en naturlov at KrF må velge samarbeid med de «borgerlige» på høyresida, men det er ingen hemmelighet at KrF ofte har stått nærmere partier på venstresida, f.eks. i skattepolitikken, velferds-, distrikts- og miljøpolitikken. Når det gjelder partiprogram, så er det nok Senterpartiets som ligner mest på KrF ifølge Hareide, og han nevner menneskeverd, bioteknologi og medisinsk etikk, ruspolitikk,

familie, frivillighet, distrikt, landbruk og fiske. «Omstendighetene har gjort at KrF og SP ikke har samarbeidet tett siden 2001, men jeg er ganske sikker på at våre to partier kan komme til å samarbeide tett igjen når situasjonen ligger til rette for det. Det er heller ikke tvil om at AP og KrF har viktige berøringspunkter. Begge er fellesskapsorienterte og snakker varmt om nestekjærlighet og solidaritet. Tradisjonelt har arbeiderbevegelsen stått nær den kristne bevegelsen i alkoholspørsmål og i omsorgen for de sårbare. Og han beskriver SV som «KrFs humanetiske fetter», og mener at partiet har endra seg fra et klart fløyparti på venstresida til å nærme seg sentrum mer og mer.

Hareides prosjekt: «I denne boka har jeg skrevet om de sakene jeg mener betyr mest for partiet - også når vi skal avgjøre samarbeidsspørsmålet : Kampen for menneskeverdet, for et samfunn der vi tar vare på og ansvar for hverandre, for en verden der vi ikke er oss selv nok, og der vi tenker på neste generasjon. Vårt politiske prosjekt - et verdi-forankret og varmere samfunn med plass til alle - må også være samarbeidets prosjekt. Det er et sentrumsprosjekt!»

Etter veivalget : KrF er et splittet parti, og partiveteraner sier de aldri har opplevd noe så opprivende i sitt politiske liv. Veivalget blir kalt for historisk og et skjebnevalg. Medlemmer melder seg ut og andre melder seg inn. Valgforsker mener KrF står i fare for å bli et kristent særinteresseparti for Sør- og Vestlandet. Til slutt siterer jeg tidligere redaktør i Vårt Land, Åshild Mathisen: «Idéen om et bredt folkeparti døde trolig fredag 2. november. Men tente KrF-lederen en ny grasrotbevegelse?»

Konfirmanter frisker opp gamle pilegrimsstier

Av Brit Vingelsgaard Ryen og Reidun Woie Kleveland

Lørdag 29 september var årets konfirmanter på pilegrimstur i Vingelen. Brit Vingelsgaard Ryen var med som kjentmann og pilegrimsguide i tillegg til Reidun. Pilegrimsleden som går langs Gammel-almannvegen, fra Tynset gjennom Vingelen mot Tallsjøen og videre til Os, er en led som har blitt rustet opp de senere årene. Denne dagen fikk konfirmantene selv gå pilegrim, fikk høre pilegrimshistorie og pilegrimstematikk og var med å ryddet der det trengtes. Det ble en trivelig tur med konfirmanter som gjøv løs på kratt og grener! Lørdagen etter var en mindre gruppe konfirmanter med Solveig Vingelen og merket leden rundt Pauran, siden første helga kolliderte med elgjakta. En stor takk til Brit og Solveig!

Vi har nå inngått en bindene avtale med kommunen t.o.m. 2020 om at konfirmantene hver høst rydder og merker en del av leden, mot at kommunen kompenserer oss med et årlig beløp øremerket konfirmantene.

Pilegrimsleden følger den gamle Almannvegen fra Åsan, kommer ned ovafor Eggen og går deretter utafor Heggstad. Her kuttet store grener av grantrær som har vokst helt fram i veien.

Under vandringeren stoppet vi flere steder, bl.a. ved «Olaskjølla», Olavskilden i Vingelen.

Denne går tilbake til historien rundt Olav den Hellige.

Kong Olav Haraldson

- Hellig Olav - som kristnet Norge, døde i slaget på Stiklestad. Han var en kort periode begravet like ved Nidarosdomen i Trondheim. Historien forteller at da kista hans ble gravd fram, sprang det fram en kilde. Denne ble siden ofte besøkt av pilegrimer.

Det er funnet ca 50 Olavskilder i Norge; 6 i Hedmark. Kildene ligger oftest ved gamle pilegrimsveger og er sterke vasskilder som ikke tørker ut. Noen har samme temperatur året rundt og fryser aldri. Folk mente at Olvskildene hadde helsebringende kraft.

Sagnet sier at de gamle i Vingelen ville drikke vatn fra «Olaskjølla» når de lå sjuke og visste at de snart skulle dø.

Kilden i Vingelen lå på jordet utafor garden Ousta i Vingelsgarden. I dag er dette jordet grøfta og oppdyrka. Nedafor Ousta er det murt opp en liten brønn og satt opp ei informasjonstavle om kilden og om pilegrimsrutene i Nord-Østerdal.

Dette bildet ble tatt i forkant av Allehelgensgudstjenesten i Vingelen søndag kveld.

Denne dagen oppsto i den katolske kirken på 600-tallet som en minnefest for helgener og martyrer, og feires i alle katolske land. Ca. 1500 forsvant både helgendyrkelsen og markeringen av denne dagen i protestantiske land. Men de siste tiåra har tradisjonen på nytt bredt om seg, muligens på grunn av at folk reiser mer og har sett hvordan folk minnes sine døde i katolske land som Spania og Italia. Kvelden før Allehelgensdag, halloween (allehelgensaften), er i ferd med å bli viktigere for mange enn sjølve dagen, etter sterk påvirkning fra amerikansk popkultur.

Å tenne lys på kirkegården ble tidligere ansett som både ukristent og unorsk, men noe forandret seg etter Kong Olavs død i 1991, for den gangen strømmet folk til Slottsplassen for å hedre folkekongen ved å tenne lys. I dag er lystening på gravene vanlig på de fleste kirkegårder i Norge, i forbindelse med Allehelgensdagen, den første helga i november. Mange besøker også gudstjenesten denne dagen, der det også tennes lys i lysgloben og alle

navna på de som har gått bort siste året blir lest opp. Pårørende er invitert til kirka denne dagen i mange menigheter, og slik er det også i våre menigheter.

I et debattinnlegg i Østlendingen, med overskrift «Ikke glem Allehelgensdag», har en pensjonist fra Oslo, Knut S. Bakken, mange gode refleksjoner om at denne dagen er viktig også i vår moderne tid. Det vonde og vanskelige har vi lett for å skyve bort, men det er livets grensesituasjoner som får oss til å bruke hele «alfabetet», f.eks. ved ulykker og død, gleden ved en fødsel eller angst i livskriser. Mister vi evnen til å sørge, mister vi evnen til å glede oss. Møtet med døden kan hjelpe oss til å se livets verdi og hjelpe oss til å leve det fullt ut. Å være menneske betyr å leve med smerter og sår. Lidelser og sorg er en del av våre liv, og det er for de fleste av oss ikke noen sjukdom som vi trenger behandling og medisiner for. Vi må gi plass til hele livet med alle dets motsetninger, og derfor må vi ikke glemme Allehelgensdag!

Avskjed med Svein Gjelten Bakken og presentasjon av konfirmantene i Tolga kirke

Av Reidun Woie Kleveland

Ida Brendvang,
Liv Tiril Brennmo-
en, Arne Galaaen,
Solveig Haug Har-
sjøen, Eline Horten
Jordet, Inger Marit
Woie Kleveland,
Don Kiteto Muko-
yo, Ørjan Nyvoll,
Andrea Sæther
Verdenius, Selma
Øien og Sumaja
Øien.

Det ble en velfylt gudstjeneste (30. sept.) da menigheten skulle ta imot årets konfirmanter og barn til dåp. I år har vi 11 konfirmanter som skal konfirmeres på Tolga, selv om to av dem tilhører Vingelen. Det er en flott gjeng som er del av en skoleklasse på 19 hvor hele 16 har valgt kirkelig konfirmasjon. Fra nå av er det disse vi ber for når vi ber for konfirmanterne våre i gudstjenestene ut over året. La oss alle ta godt imot dem!

Mange hadde også kommet for å overvære Svein Gjelten Bakkens avskjed som organist. Både arbeidsgiver ved kirkeverge Audun Hjertager, staben ved sokneprest Reidun og Menighetsrådsleder i Vingelen takket med gode ord Svein for innsatsen. Tusen takk Svein for dine nydelige toner fra orgelkrakken gjennom mange år! Vi håper vi fremdeles vil høre mye fra deg!

Svein Gjelten takkes av for godt utført arbeid.
Bilde over t.v.: Svein og Audun. Bilde over t.h.:
Svein og Reidun.

Presentasjon av konfirmanter i Vingelen

f.v.: Henrik Dolven, Eivind Kroken,
Guri Gulløien Livoll, Mali Tobro Rønningen,
Magnus Grann Vingelen.

Foto: Per Arne Tollefshagen

1942: Biskopene nedlegger sine embeter

forts. fra Kirkehilsen 3/2018

Av Audun Hjertager og Per Arne Tollefshagen

Jon Ivar Holøyen kom nylig over et håndskrevet brev til Norges menigheter fra krigens dager. Hvorvidt prost Trygve Klute mottok eller leste opp brevet, vites ikke. Klute ble oppfattet lokalt som tyskervennlig og mistet embetet som prost ved krigens slutt. Brevet ble lest opp i mange av landets kirker 1. mars 1942. I ettertid ble for øvrig biskopene og kirken kritisert for å ikke samtidig ta avstand fra jødeforfølgelsene.

Trygve Klute
(kilde: Årbok fra Nord
Østerdalen 2003 - Idar
Tollan 2003. Utlånt fra
Arne Aasen.)

Utdrag fra den norske kirkes biskoper 24. feb 1942:

Til Norges menigheter og prester:

Etter det grunnlag som bispestillingen har i menigheter og presteskap finner vi at det er vår plikt å meddele dere at vi har sett oss tvunget til i dag å nedlegge bestyrelsen av vore embeder. De begivenheter som til sist ikke levnet oss noe valg hvis vi skulle vere tro mot vaar overbevisning, vil fremgå av det brev som vi i dag har sendt til Kirkedepartementet.

Vi hilser menigheter & prester med takk for all trofasthet som er vist mot vaar norske kirke. Vær sindige og sandrue. Bekjemp all ubesindighet, all løgn og alt hat. Vi skal bygge Norge i kjærlighet. (...)

Vårt brev til Kirkedepartementet lyder slik: Søndag den 1te februar skjedde det at statsmakten under protest fra kirkens ansvarend tvang domprosten i Trondheim bort fra hans høimesse og satte en annen til å ta gudstjenesten. (...) At det ikke kunne være en menighetsgudstjeneste fremgår også av avisenes skildring av hvorledes der i kirkens kor var plassert hirdens sorte banner med solkorsmerket og Nasjonal Samlings rødgule flagg.

(...) Overalt hvor staten utøver en styrende myndighet paa bekjendelsens grund, skal derfor hensynet til evangeliets forkyndelse og

menighetens oppbyggelse vere det avgjørende. Staten har i sig selv ingen hensyn å gjøre gjeldende her. Hvis staten gjør dette, er grunnforholdet i vår kirkes liv sprengt.

Den norske kirkes biskoper ville være utro mot sitt kall om de fortsatte å medvirke i en administrasjon som på denne vis uten spor av kirkelig grunn krenker menigheten og endog legger urett til vold (...)

Med Luther har vi forsøkt å være tjenestlig lojale mot øvrigheten så langt Guds ord og bud tillot det. Men som det kom for Luther, så kommer det også for oss det øyeblikk da vi må følge vår overbevisning og hevde kirkens rett mot statens urett. Statsformer kan veksle, men med sin kirkefader vet kirken at imot det som Luther kaller tyranniet står Gud selv i sitt ord og med sin Ånds makt.

Ve oss om vi ikke her adlød Gud mer enn mennesker."

Eivind Berggrav (s.) J. Støren (s.) J. Maroni (s.) Andreas Fleischer (s.) Gabriel Skagestad (s.) Henrik Hille (s.) Wollert Krolm-Hansen (s.)

For hele teksten, se : <http://www.sno.no/files/documents/102140.pdf>

Glimt fra Vingelen

Av Reidun Woie Kleveland/Per Arne Tollefshagen

Det ble en kjempefin høsttakkegudstjeneste i Vingelen 23 september. Fire smårollinger ble døpt og fire- og seksåringer fikk bok av presten. Tormod Haugen fortalte litt om hvordan den tørre sommeren

hadde vært for bøndene. Menighetsrådet stilte med kirkekaffe. Takk til alle 165 som deltok på en minneverdig høsttakkefest. En stor takk til Turid Camilla som deltok med flott sang.

Fra v. Karianne Tolgensbakken og Pål Røhner med dåpsbarnet Julie, Mariann Totlund og Grim Jardar Aasgård med dåpsbarnet Ingvar og storebror Lars Lauritz, Marianne Sørestrand Øye og Knut Arne Sagmoen med dåpsbarnet Arne og Randi Ane Storhaug og Nils Eide med dåpsbarnet Jens. Foto: Per Arne Tollefshagen.

Årets 4- og 6-åringer.
Foto: Hilde Gellein Løkken.

Reidun i dialog med Tormod Haugen.
Foto: Per Arne Tollefshagen.

Ny flaggstang på Tolga

Da er den nye flaggstanga på plass på Tolga etter litt om og men rundt plassering.

Vi kom borti kloakkledningen på den første plassen, så ny plassering måtte til. Stangen skal erstatte den gamle som strengt tatt tilhørte prestegården, og var gammel og er tatt ned.

For å reise opp stanga fikk jeg hjelp av 3 sterke karer en lørdags formiddag.

Stanga ble toppet med et nytt flagg som nok skal vaie for glede og sorg i mange tiår framover.

Glimt fra Holøydalen

Av Audun Hjertager

Holøydalen kirke er nå opplyst av nye lyskastere (LED) takket være minnegave etter Veslekari Dagmar Bugge-Asperheim.

Menighetsråd og fellesråd takker for gaven.

Tur til Lia gård

Av Reidun Woie Kleveland

Lørdag 22 september var vi en hel busslast med forventningsfulle menn og kvinner fra hele kommunen som dro fra Tolga stasjon og ankom Lia gård på formiddagen. Først fikk vi komme inn til Ingeborg og Sigmund Bø, lederne på Lia gård, i deres private hjem. Her ble det servert hjemmelaget eplekake med krem før Ingeborg fortalte levende om veien frem til at retreat stedet på hennes slektsgård Lia gård ble

virkeliggjort. Deretter gikk turen til den nyinnvidde stavkirken like ved. Her var Sigmund guide og fortalte oss om hvordan kirken ble til. Til sist avsluttet vi med en tur innom retreatområdet, hvor vi ble servert nydelig kjøttgryte med multekrem til dessert. Takk til alle for en hyggelig tur! Et flott fellestiltak mellom frivillighetssentralen og menighetene i Tolga.

Nesten hele gjengen samlet utenfor den nyinnvidde stavkirken ved Lia Gård.

Oasen midt i retreatområdet som er bygd opp.

Den gamle gården på Lia gård.

Min julesalme

Av Sissel Erlien

I år har jeg vært så heldig å få Ragnhild ordfører til å velge en julesalme som betyr mye for henne. Hun deler også noen tanker om juleforberedelser og julefeiringen. Takk Ragnhild.

Jeg er av de heldige som alltid har gledet meg stort til jul. Tradisjonene som er knyttet til jul er viktige for meg. Det er noe å holde fast i fordi de bryter opp en hektisk hverdag og som skaper tid for å gjøre disse tingene. Forberedelser som bygger opp til dager med fellesskap, glede og tid til hverandre. Gjerne forberedelser sammen med andre. For meg gir det rom for ettertanke. Julen bringer jo bud om glede og forventning, fellesskap og tid til hverandre. En av julesalmene som for meg formidler dette og som jeg blir glad av, er salmen «Glade jul».

Det er dessverre mange som ikke har det slik, og som gruer seg til julen. Noen gruer seg til å sitte alene. Noen gruer seg for at gavene man skal gi bort kanskje ikke er bra nok. Julen er riktignok en høytid hvor vi skal vise takknemlighet og nestekjærighet ved å gi gaver videre til

hverandre. Men det viktigste er omtanken for hverandre. Vi «dyrker» gjerne familielivet og tiden med venner. Men du verden hvor viktige de felles møteplassene er i julen hvor flere kan dele tiden sammen. For det er ikke alle som har så mange å dele tiden med. Så i år skal jeg på juletefest. For som ordtaket sier; «Den største glede du kan ha, det er å gjøre andre glad.» Jeg tror jeg døper det om til, «Den største glede du kan ha, det er å gjøre hverandre glad»

Ragnhild Aashaug.

God jul!

*Glade jul, hellige jul!
Engler daler ned i skjul.
Hit de flyver med paradiset grønt,
hvor de ser hva for Gud er skjønt.
Lønnlig i blant oss de går.
Lønnlig i blant oss de går.*

*Julefryd, evig fryd,
hellig sang med himmelsk lyd!
Det er engler som hyrdene så,
dengang Herren i krybben lå.
Evig er englenes sang.
Evig er englenes sang.*

*Fred på jord, fryd på jord,
Jesusbarnet i blant oss bor.
Engler synger om barnet så smukt,
han har himmeriks dør oppslukt.
Salig er englenes sang.
Salig er englenes sang.*

*Salig fred, himmelsk fred,
toner julenatt herved.
Engler bringer til store og små
bud om ham som i krybben lå.
Fryd deg hver sjel han har frelst!
Fryd deg hver sjel han har frelst!*

Siden sist

Tolga kirke

Døpte

30.09.2018 Per Sanchez
Navarro Thomasgaard

Gravferd

02.10.2018 Svanhild Lippert
02.11.2018 Per Ove Lilleeng

Vingelen kirke

Døpte

23.09.2018 Arne Øye Sagmoen
23.09.2018 Jens Storhaug-Eide
23.09.2018 Julie Tolgensbakken Røhner
23.09.2018 Ingvar Grimson Totlund Aasgård
21.10.2018 Isak Aasen

Julekonsert 2018

Tradisjonen tro, inviterer vi for 9. gang til julekonsert i Vingelen! Det skjer i kirka på selveste julaften.

**Konserten starter klokka 16.00,
og varer til klokkene ringer julen inn.**

Vi lover mye nytt i årets program, og ønsker å invitere til en fredfull musikalsk stund for liten og stor. Vi er så heldige at vi har fått med oss flinke musikere.

Medvirkende: Kjersti og Rønnaug Tingelstad (sang og fele)
Lars Tingelstad (sang og piano)
Oddbjørn Austevik (sang, banjo og gitar)
Mia Preine (sang)
Kari Trøan Sundt (sang, piano og orgel)

***Hjertelig
velkommen!***

Det vil bli inngangs-
penger i år:
Fra 15 år og oppover:
kr 150

Under 15 år:
Gratis

Vi håper mange vil ta
turen denne kvelden.

Gudstjenester

DESEMBER

Søn 2.12. kl.11.00 Adventsgudstjeneste, barnekor. Vingelen

NB Man 10.12. kl.19.00. Syng inn jula med Skoleorpset, Janitsjar, Sneppen og Kulturskolen. Andakt. Tolga.

Tirs 11.12. kl. 20.00 Syng inn jul m/Sneppen. Andakt. Hodalen.

Tirs 13.12. kl.19.30 Syng inn jula. Andakt. Vingelen.

Tors 20.12. kl. 09.00 Barnehage- og skolegudstjeneste. Vingelen.

Fre 21.12. kl. 09.00 Skolegudstjeneste. Tolga.

Fre 21.12. kl. 10.30 Barnehagegudstjeneste. Tolga.

Søn 23.12. kl.16.00 Julegudstjeneste. Omsorgstunet.

Man 24.12. kl.13.30 Julekveldsgudstjeneste. Holøydalen.

Man 24.12. kl.16.00 Julekveldsgudstjeneste. Tolga.

Man 24.12. kl.16.00 Julekonsert. Vingelen.

Tirs 25.12. kl. 09.00 Juledagsgudstjeneste. Vingelen.

Tirs 25.12. kl. 11.00 Juledagsgudstjeneste, nattverd. Tolga.

Tirs 25.12. kl. 13.00 Juledagsgudstjeneste, nattverd. Hodalen.

Man 31.12. kl. 18.00 Nyttårgudstjeneste, nattverd. Tolga.

Man 31.12. kl. 19.00 Nyttårsfeiring for alle med middag. Tolga kirkestue.

JANUAR

Søn 13.01. kl. 19.00 Salmekveld. Andakt. Tolga kirkestue.

Søn 20.01. kl. 11.00 Gudstjeneste, nattverd. Årsmøte etterpå. Holøydalen.

Søn 20.01. kl. 19.30 Salmekveld. Andakt. Vingelen menighetshus.

Søn 27.01. kl. 11.00 Gudstjeneste. Årsmøte etterpå. Hodalen.

FEBRUAR

Søn 10.02. kl. 12.00 Gudstjeneste sammen med konfirmantene. Tron ungdomssenter.

Søn 17.02. kl. 11.00 Gudstjeneste, nattverd. Årsmøte etterpå. Vingelen.

MARS

Søn 03.03. kl. 19.00 Gudstj., nattverd. Utdeling av NT til 5-trinn. Årsmøte etterpå. Tolga.

Søn 10.03. kl. 11.00 Gudstjeneste. Skihytta? Vingelen.

Søn 24.03. kl. 19.00 Vårkveld i kjerka. Holøydalen.

Søn 31.03. kl. 11.00 Tårnagentgudstjeneste. Vingelen.

Søn 31.03. kl. 19.00 Vårkveld i kjerka. Tolga.

APRIL

Palmesøndag 14.04. kl. 11.00 Gudstjeneste. Kletthytt? Tolga.

Skjærtorsdag 18.04. kl. 16.00 Gudstjeneste, nattverd. Omsorgstunet.

Skjærtorsdag 18.04. kl. 19.00 Gudstjeneste, nattverd. Hodalen.

Langfredag 19.04. kl. 11.00 Gudstjeneste, nattverd. Holøydalen.

1. påskedag 21.04. kl. 09.00 Høytidsgudstj., nattverd. Påskekor. NT til 5-trinn. Vingelen

1. påskedag 21.04. kl. 11.00 Høytidsgudstjeneste, nattverd. Tolga.

BARNAS SIDE

Finn veien til Betlehem!

Hjelp gjeterne og vismennene å finne veien til stallen hvor Jesus ble født.

Finn 8 navn fra julefortellingen!

Navnene på åtte personer og byer fra julefortellingen er gjemt i rutenettet under. Finner du dem?

O	G	S	K	U	E	M	B	O	K
M	A	P	N	I	K	S	E	B	I
A	B	R	A	H	A	M	T	E	L
R	R	I	S	O	U	Y	L	M	A
I	I	N	A	S	G	R	E	U	M
A	E	G	R	P	U	A	H	T	O
K	L	Ø	E	I	S	V	E	Å	T
T	I	T	T	E	T	I	M	K	O
J	O	S	E	F	U	S	S	U	R
T	R	E	L	I	S	A	B	E	T

Finn 5 feil

Tegning: Emily Fox

Gjeterne fant den nyfødte frelseren i en krybbe, akkurat som engelen hadde sagt. De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

Gi barnebladet **BARNAS** til et barn du er glad i!

Disse oppgavene er hentet fra bladet.

Bestill abonnement

på Sondagsskolen.no eller 22 08 71 00

- Pappa, er pærer grønne? - Ja.
- Er de saftige? - Ja.
- Har de fire bein og et hode? - Nei.
- Æsj, da har jeg nok spist en frosk.

Vitser

- I år er nyttårsloftet mitt å spise enda mer godteri.
- Du mener vel enda mindre!
- Nei, det var i fjor. I år vil jeg ha et løfte jeg klarer å holde.

Juletefest I Vidarheim

Den tradisjonelle juletefesten avholdes 4.juledag fra kl.1200 til kl. 1430. Velkommen.

Dugnad

Menighetsrådet i Tolga informerer om at det blir dugnad på vask av kirka til våren , antagelig i slutten av april. Nærmere informasjon vil komme i neste utgave av Kirkehilsen.

Kirkevergen takker for seg

Audun Hjertager har sagt opp som daglig leder på kirkekontoret og slutter til jul.

Lyst på en spennende rundreise i Bibelens land?

Gunhild og Kjetil Lorentzen fra Tynset er reiseledere og gleder seg til å vise noe av hva dette landet og området har å by på.

For mer informasjon, ta kontakt på tlf 907 58 741.

NATO-øvelsen Trident Juncture

Tekst/foto: Solveig Vingelen

Etter en hektisk periode med stor militær aktivitet i alle bygdelag, både rundt bebyggelse og i utmark, har det meste roet seg, og det på overraskende kort tid. Vi har vært vitne til den største øvelsen i NATO siden 2002, og Forsvaret omtaler øvelsen som den største og mest omfattende i Norge siden 1980-åra. Som vi har lest, samler den over 50000 deltakere fra alle 29 medlemsland, med samarbeidspartnerne Sverige og Finland i tillegg. Ifølge NATO er hensikten med øvelsen å teste alliansens evne til å trene og operere sammen, og samtidig teste personell og utstyr i kaldt vær og kuperte landområder som i Norge. Ifølge nyheter omtales øvelsen som vellykket.

Noen synes kanskje det har vært utfordrende å ha så stor militær aktivitet rundt seg, men de som har deltatt aktivt, har vel hatt de største utfordringene. Hvordan blir de ivaretatt? Kanskje en feltprest kan gi oss noen svar på det, og samtidig fortelle oss hva en feltprest gjør?

Jeg var så heldig å treffe feltprest Tom Ofrim som er med 2. bataljon fra Skjold, og akkurat da befant seg sammen med 450 personer i området Olahaugen - Milskiftet. Amerikanere og tyskere var også der. Leiren er plassert akkurat der etter nitid planlegging i uker og måneder.

Tom Ofrim hører til Feltprestkorpsset som består av 55 prester fordelt på de militære avdelingene i Norge. Han er utdannet prest, har rekruttskole, fem uker offiser- og fagutdanning. Han har jobbet i 21 år i forsvaret og trives veldig godt med å ha sin arbeidsplass i leiren. Feltpresten er en del av staben, men er «ikke stridende». Han kan noen ganger føle seg som han er i veien, men hans oppgave er å være ved siden av soldatene.

Det er et eget telt i leiren skiltet med «Pusterommet». Der er det vaffeljern, kjekspakker sammen med tilgjengelig litteratur som Nytestamente og Soldatens andaktsbok. Det er også alltid kjekspakker i prestens lommer. Han er innom teltene for å høre hvordan det står til. De fleste soldatene er 19-åringer som begynte i militæret i august. Det kan være et tøft liv for dem. Mange har blant annet ikke vært hjemmefra før og aldri ligget i telt, i tillegg blir de slitne etter lange og krevende dager, og hjemlengselen melder seg. De yngste ser sjantene er heller ikke så langt opp i 20-åra. De unge kan slite med mange forskjellige problemer, og det er lettere å gå til presten som har taushetsplikt, enn til befalet som ofte har det travelt med andre ting. Han kan også være et mellomledd. Det er lite om trosspørsmål, det viktigste blir å være samtalepartner og medmenneske som har tid.

Men en kan komme borti samtaler som en føler ligger utenfor eget fagfelt, og kan da henvise til psykologer. Forsvaret har et Stressmestringsteam (SMT) som består

av psykologer og psykiatere. Det er ellers sjølsagt leger og sykepleiere og Sanitet som er høyt utdannet i førstehjelp. Ved alvorlig ulykke under øvelse, ringes 113, i krig må det håndteres sjøl. Sikkerhet er veldig godt ivaretatt.

Prestens oppgaver kan deles inn i tre områder: Gudstjeneste, Sjelesorg, Undervisning.

Undervisningen består av selvmordsforebyggende arbeide, innrykksreaksjoner – mye som skjer når du blir tatt ut fra det vante -, etikk og militærmakt, verdier og holdninger i situasjoner de er satt i. De bor i et land med forsvar som skal verge oss mot en ytre fiende/fremmed makt. Det fokuseres på at de ikke er satt til å drepe, men ivareta freden.

Gudstjenester holdes i leiren. Oppmøte er frivillig, men det er nesten 100% hver gang. Liturgien, Trosbekjennelsen, Fader vår og salmer trykkes opp. Dagens unge er ikke de sterkeste i salmesang, og i mangel av instrument er det Ofrims rungende stemme som leder an. Herre Gud ditt dyre navn og ære, Alltid freidig og Måne og sol er de mest brukte salmene. (Kan nevne at salmer som presten sjøl setter høyt, er Mitt hjerte alltid vanker og Deg å få skode.) Det er alltid Nattverd, og han forteller fra feltgudstjenesten som ble holdt på «Gammelgården» i Haltdalen før de kom hit, hvor 450 deltok, hadde han lagt 500 oblater i bollen, og han talte opp 80 i rest. Det er også alltid kirkekaffe.

Alle Helgens dag er «Forsvarets minnedag», og da er det gudstjeneste hvor de som har dødd i tjeneste, minnes.

Det var et hyggelig møte med feltprest Tom Ofrim i «Halvorshaugom», en som var tydelig engasjert i sin menighet, og at enkeltmenesket skulle bli sett.

Hvordan komme i kontakt med en feltprest?

Jeg hadde egentlig avtale med en svensk feltprest, men før vi kom i tale, ble han sjuk og måtte reise hjem til Sverige.

Noen dager senere dro jeg på lykke og fromme «åt markom». Fra Lervollbakene til Kattuglemonen, endeløs rekke med militærkjøretøyer, på spørsmål om hvor en feltprest kunne befinne seg, var svaret at han nok var der et sted, men

hvor var ikke godt å vite. «Du må bare kjøre videre». Over Skaret og nedover mot Olahaugen, leirer med vaktposter på begge sider av veien. Spørsmål om feltprest, det ble ropt til noen som kanskje kunne svare. Vedkommende kunne bare si at han sikkert var med staben et sted, «du må bare kjøre videre». Stenbrottet i Olaberget neste, der kunne en blid og hyggelig (det var de forresten alle) vaktpost fortelle at

Feltprest Tom Ofrim foran sitt kjøretøy som alltid har vaffeljern, poser med vaffelrøre og kjekspakker i lasten.

de ikke hadde sett han. «Du må bare kjøre videre». Dette blir det ikke noe av, jeg drar hjem! Sjøføren fikk beskjed om å kjøre om Milskiftet for å unngå alle bilene. På «Halvorshaugom» gikk en hvitkledd skikkelse alene etter veien, det var militær, så han måtte vel også spørres. «Vet du hvor jeg kan finne en feltprest?» Etter noen sekunder : «Du snakker med en nå»...

Vingelen
Gravmonumenter AS
Tlf. 952 49 864

Os Blomster
2550 Os i Østerdalen
Tlf. 62 49 79 00

BERG STENVOLL
BEGRAVELSESBYRÅ

Dalsbygda 2550 Os
Døgnvakt tlf. 917 02 910

Til tjeneste ved
dødsfall og begravelser

Her kan
DIN annonse stå

Ta kontakt med kirkekontoret!

TOLGA
OS SPARE
BANK

 nØK kraftlag

Vekstra
Nord-Øst SA

ELTRON
- et selskap i VINTERVOLL-GRUPPEN

Tlf. 62 48 23 00
www.eltron.no
firmapost@eltron.no

 Tynset
OPTISKE AS

Parkveien. 1 - 2500 Tynset
Tlf. 62 48 19 77
www.tynset-optiske.no

Tolga kirkestue
Selskapslokale

Kirkekontoret: 62 49 65 92
kirkekontoret@tolga.kirken.no

Bedriftsbidrag til Kirkehilsen?
Kontakt: kirkekontoret@tolga.kirken.no

Redaksjonen tar gjerne imot
stoff til Kirkehilsen:
kirkekontoret@tolga.kirken.no

- *Takk for støtten* -